

kogar god so prijetni solnčni žarki slavili, je poterdil tudi letos svojo staro pravico s tem, da nam je v malih dneh toplo vezovanje z belo odejo povernil. Mnogim je bil ta dar prezgoden, ker še niso bili strelje spravili, tolikoveč pa je bila njih marljivost, ko je bil, prav kakor nalašč, sneg za ene dni že skopnil, da so si urno preskerbeli te za živino tolikanj potrebne reči. Zdaj pa je zemljica zopet v beli plajšč zavita in sicer, če ljudska prislovica ne laže, da „grudnov sneg je jeklen“ za dolgo dolgo časa. — Kar že mnogo let ne, se je pripetilo letos, da sta se ris in volk pritepla v naše hribe. Posebno volk je gospodaril kaj nemilo in je nekemu nasamnemu kmetu nek devet glav drobnice pokončal. Pri svojem okrutnem početju pa se je obnašal tako prederzen, da je res čuda, kako da ga ni puška zadela. Sledili so ga celó v ravnini, in iz tega prerokujejo ljudje hudo zimo. Zdaj se je nek zatepel v poljansko dolino, in slišali smo, da ima tudi tam še vedno dobro nabrušene zobé. — Druzi posebnost nimamo, toraj za danes z Bogom.

J. Levičnik.

Iz Ljubljane. V četrtek predpoldne so Njih eksce-lencija prečastiti gosp. deželni poglavar grof Chorinsky vpričo mestnih odbornikov, magistratnih uradnikov in obile množice tukajšnjih mestnjanov namestnemu županu gospodu Janezu Gutman-u od Njih Veličanstva mu podeljeni viteški križ Franc-Jožefovega reda z veliko slovesnostjo na persi pripéli. To cesarsko poslavljenje, ki ga je danes namestni župan gospod Janez Gutman prejel, je najvišje, ki je dosihmal mestne župane ljubljanske in magistratne uradnike zadelo. Oznanivši to svečanost naj omenimo pri tej priliki tudi moža, ki je ravno ta mesec in na ravno tem mestu pred 15 leti (2. dec. 1844) za mestne zasluge zlato cesarsko svetinjo prejel in ktere ga so v torek 6. dan t. m. v Loku pokopali — gosp. Luka Šusnik-a, veliko let pridnega magistratnega svetovavca, ki je zadnji čas svojega življenja se iz Ljubljane preselil v Loko, svoj rojstni kraj, in ondi v 79. letu svoje starosti 4. dan t. m. umrl.

Iz Ljubljane. Kakor slišimo, se bode še ta mesec oklicala nova postava za ljubljanske pôsle (Dienst-botenordnung) in že za novo leto veljavo dobila. — Po razglasu cesarskega vojaškega vozarstva se bo ta mesec spet veliko za vprego popolnoma pripravnih sred-njih in velikih kónj po dražbi na prodaj dalo, in sicer 14., 17., 21., 24., 28. in 31. dan tega mesca, vsakrat po 50 kónj, na mestnem sejmišu. — Zima z drugim snegom je tudi pri nas nastopila; kakor pa snega ni ravno na debelo, tako dosihmal tudi še ni bilo hudega mraza čez 6 stopinj; škoda le, da prvi sneg je padel na skoz in skoz premo-čeno zemljo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Nekteri časniki hočejo vediti, da nova postava za obertništva in rokodelstva se bo gotovo še ta mesec oklicala.

— Sliši se tudi, da tudi še to leto bote za jude prišle dve nove postavi na dan; ena, ki jim ima dodeliti pravico, si kupovati zemljiša, druga, po kateri bojo smeli tudi judje notarji biti.

— Plačilo, ki ga je za sardinsko vlado francozka vlada prevzela, odrajujejo Rothschildi, ki so — kakor dunajski časniki pripovedujejo — dosihmal za 4 milijone in pol gold. srebra na Dunaj poslali. Ali se bo ta sreberni dnar obrnil za izplačevanje kuponov narodnega posojila v srebru, ali se bo dal na Beneško, kjer vojaki in uradniki od 1. tega mesca svojo plačo spet v srebru dobivajo, se ne vé.

— Dunajski vradni časnik „Wien. Zeit.“ je 10. t. m. v versti neslužbenih sestavkov prinesel tolaživen spis, ki si

prizadeva dokazati, da uni dan oklicani dostavki k ti-skarni postavi niso tako hudi, kakor si jih mislijo ne-ktere vredništva. — Al naj kakorkoli obračamo to, kar je pisatelj omenjenega časnika povedal, iz vsega ostane očitna velika nevarnost, v kateri se vredništva zdaj znajdejo.

— Sliši se, da ob novem letu bo začel na Dunaji iz-hajati nov političk časnik, ki bo govoril v imenu vlade.

— Goveja kuga se razširja v okolici dunajski; po-slednje dni se je prikazala v Purkersdorf-u. Vsi oklici dunajski so prepovedali, skrivé meso, mleko, loj in kože iz takih krajev kupovati, kjer je kuga; v kužnih krajih je vojaška policija postavljena, ktera brani, da nobena goveja živina ne sme ne ven ne noter.

— Cena govejega mesa, ki se je skor skozi celo leto držala pri 26 novih kraje., je ta mesec večidel v vseh mesnicah znižana na 24 kr.

Iz Tersta. C. kr. ministerstvo nauka je določilo, da učni jezik na naši gimnazii mora biti nemški.

Iz Celovca. Kupčijska in obertnijska zbornica toži, da na Koroškem drobiža, zlasti pa šestice za navadne potrebe zlo pomanjkuje.

Iz Štajarskega. Kako malo podučeni so nekteri du-najski časniki v domačih rečéh, se očitno vidi iz so-stavka, ki smo ga v časniku „Presse“ od 10. t. m. brali in se tako-le glasi: „Drugo škofijstvo štajarsko si bode svoj sedež v Marburgu napravilo, (da je že četrto leta tam, še „Presse“ ni zvedila, — se vé da Marburg je od Dunaja predeleč!); — za stanovališče škofovo se je pri-pravno poslopje kupilo (še le kupilo!). Pri novem razver-stenji škofij se je gledalo na národnost in politične meje; tedaj imate dežela koroška in krajnska vsaka svojo škofijo s sedežem škofijstva v Ljubljani in Celovcu (po tem takem ima Koroško svojega škofa v Ljubljani, Krajnsko pa v Celovcu. Da bi razločili Krajnsko in Koroško, tako deleč je nekteri dunajski časniki do leta 1859 še niso prinesli; če pa se jim treba zdi o narodnem jeziku govoriti, se berž vsedejo na visoki prestol sodniški, se ob-našajo kakor Salomon II. in raznašajo krive reči po svetu!); štajarska dežela pa ima svoje dve škofijstvi za nemški narod v Gradcu, za slovenski pa v Marburgu“.

Iz Siska 4. dec. Pretekli teden je bilo malo žitne kupčije; le kakih 3000 vagánov pšenice tiške se je spečalo po 4 gold. in 60—80 kr., in okoli 1000 vagánov turšice banaške po 3 gold. in 15—20 kr. nov. dn. Za nobeno drugo frugo ni bilo kupca. Cena pšenice je od 4 gold. 30 kr. do 5 gold. 30 kr., soršice po 3 gold. 50—80 kr., turšice po 3 gold. 10—30 kr., ovsa po 1 gold 50 do 70 kr. nov. dn.

Iz Horvaškega. Iz Zagreba. Njih eksc. ban hor-vaški in slavonski je več posestnikov povabil v posvet za-časno odložene postave zastran vinskega in mesnega davka. Gledé na okoljšine, v katerih se najdete horvaška in slavonska dežela, so v posvet poklicani možje odkrito-serčno rekli, da z ozirom na velike davšine, ki jih morajo zemljišni posestniki odrajevati in ki niso v nobeni primeri z dohodki, bi oni tega novega davka zmagati ne mogli.

Iz Ogerskega. Iz Buda se piše, da bo vendar tudi tukaj komisija se snidla v posvet občinske postave, in sicer 14. dan t. m.

— Iz Pešta se piše 8. dec., da v polnoči po tem, ko je posvetovanje 12 ur terpelo, je protestantsko stara-šinstvo tatransko v imenu 21 srenj z 53.000 dušami skle-nilo, hvaležno sprejeti cesarski patent od 1. septembra, zoper ktere ga se protestantski zbor v Kežmareku še zmiraj ustavlja in čigar zapisnike in prošnjo je policija v prepoved djala.

Iz Tirolskega. Iz Inšpruka 7. dec. Sliši se, da posvetovanja zastran osnove tirolskega deželnega na-mestništva se bojo že prihodnjo saboto začele. Govorilo

se je pred, da v posvetovanje poklicani knezoškof Briksenski se ne bo udeležil teh posvetovanj; sedaj se pa sliši, da se bo.

Iz Galicije 4. dec. Vradni lvoški časnik naznanjuje, da je konec preteklega mesca že v 20 vaséh goveja kuga bila in da je v teh vaséh, ki štejejo 7902 goved, v 74 hlevih 476 glav napadla, izmed katerih jih je 334 poginilo, 28 so jih pobili, 47 se jih je ozdravilo, 67 pa jih je takrat še bolnih ostalo.

Iz Srbije 1. dec. Knezu Milošu je spet odleglo; vendar mu svetujejo zdravniki, naj se varuje in opusti vladne opravila, ki so pretežavne za njegove stare leta in slabo telesno moč. Sploh je želja serbskega naroda, naj ostane Miloš knez serbski, sin njegov Mihael pa naj bode vladar, ker sedanji čas potrebuje, da je državno geslo v rokah mladega in krepkega moža.

— Ni davnej, kar je ministerstvo pravosodja vsem advokatom, ki so serbski podložniki, prepoved poslalo, da vprihodnje ne smejo več pravdarjev pred sodnijo namestovati. Po tem takem ne sme noben Serb v pravdi kakega dohtarja najeti, ki bi za-nj pravdo peljal; vsak naj se sam potegne za svojo reč. Gledé na to novo postavo mora knez Miloš misliti, da brez advokatov bojo pravde hitreje in bolji kup dognane, ali kaj?

Iz Laškega. Kongres se bo začel 5. dan prihodnjega mesca; to je zdaj gotovo. Že so, razun papeža, vse povabljenе vlade odpisale v Pariz in na Dunaj, da se bojo udeležile kongresa; rimska vlada nek zatega voljo še ni odgovorila, ker pričakuje popred zagotovila, da ji ostanejo vse dežele, tedaj tudi Romagna, ki se je odcepila od papeževih dežel. Gotovo je zdaj tudi, da Palmerston ne bo šel k kongresu in da bo Cowley angleško vlado nadomestoval. Zavoljo Cavour-a še ni nič gotovo. Avstrijansko, rusovsko in prusko vlado bojo namestovali ministri unanjih oprav. Odstavljeni laški vladarji bojo pisma predložili kongresu. — Buoncompagni je nastopil vladarstvo srednje Italije pod imenom „general-guverner“; general Fantini ostane višji armadni poveljnik. Mazzini nek vse žilje napenja, da bi se dežele srednje Italije ne zedinile s Sardinijo. V Boloniji je bil unidan spet ropot za Garibaldi-ta tako silen, da je mogla armada mir narediti. Garibaldi-ta imajo vsi Lahi za svojega izveličarja. Te dni bi se bil pa kmali vbil; jezdil je namreč nekega zlo serboritega konja, ki ga je raz sebe vergel; vendar se ni veliko poškodoval. Tudi Cavour je začel spet zlo zvonec nositi. — Sploh se govori, da ob novem letu bo vsa francozka armada zapustila Lombardijo in se vernila domu na Francozko. Mestnjani, ki bi radi od Francoza kaj zaslužka imeli, so nevoljni nad tem, da, zunaj rajža in mesa, francozka armada skor vse drugo od doma dobiva; oficirji ne hodijo v gostivnice jest in tudi svojo kavarno imajo, ki jo je napravil neki Francoz. — Neki oklic gré tukaj iz roke v roko, v kateremu se Lahom dopoveduje, „da je laška reč v veliki nevarnosti, in da jim ne ostaja drugega kakor kongres ali pa meč Garibalditov; vsak pravi Italijan se bo podal pod krilo Garibaldi-ta in ne bode izdajavec domovine“.

Iz Angleškega. Iz Londona. Veliko se govori sedaj od nekega pisma, ki so ga 4 trgovci liverpolski — kakor pravijo po nekem gostovanji — cesarju Napoleonu pisali in ga naravnost prašali: kakošne namere ima do Angležije, ali bo mir ostal ali bo vojska? Cesar Napoleon jim je dal odgovor, da celi svet vé, da dozdaj ni ne enkrat ne z besedo ne v djanji pokazal, da bi ne bil Angležem prijatelj; in kakor je bil, tako bo vprihodnje. Časniki angležki se zlo hudujejo nad prederznostjo čveterih trgovcov, ki se vtikujejo v reč, ktera spada samo v oblast vlade, in skušajo tako cesarja ozadevi, ktere cesar tudi nobemu svojih ljubljencov ne razodene. Cesar sam ne vé, ali bo v svojih okoljšinah mogel biti jutri tak, kakor je danes. Da pa angleška vlada ne porajta miroljubnih zagotovil,

se vidi očitno iz tega, da vso moč za vojskine priprave napenja in da, kakor na Francozkem, se tudi na Angležkem primorje oborožuje za brambo.

Iz Španjskega. Novice iz Maroke pripovedujejo, da je naša armada sovražnika že trikrat otepla, al vendar je tudi ona dosti vojakov zgubila. Angležki časniki, ki sicer španjski niso preprijazni, ne prerokujejo Španjolom dosti sreče, ter pravijo, da bi bili mogli dobro premisliti, preden so vojsko začeli, da sultan marokanski more vsak hip černo vojsko napraviti, in da dež, merzlica, kolera in lakota bojo španjolski armadi hudi nasprotniki.

Iz Rusije. Iz Petrograda 1. dec. Caru Aleksandru je oprosteno kmetov iz njih dosedanje sužnosti tako zlo pri sercu, da pri vsaki priložnosti, kjer koli se snide z rusovskimi plemenitaži, jih živo opominja, naj mu grejo kar morejo na roko, da se sužnost (rabstvo) berž berž odpravi. Tako je, ko je poslednjič v Pskovem bil, pohvalil tukajšno gospodo, da verlo podpira njegov cilj in konec, ki bo za vsako stran prav: za kmeta pa tudi za plemenitnike.

Iz Turškega. Turška vlada je najdlja spoznovavcem mahomedanske vere sila važno svetinjo: pismo namreč, ki ga je sam profet Mahomed koptom pisal, da bi se spreobrnili k turški veri. Kopti so nasledniki starih Egiptov; koptiški jezik je skor kakor staroegiptiški; kopti so kristijani stranke monofisitske.

Loterijne srečke:

V Gradcu { 7. decembra 1859: 83. 65. 1. 66. 21.
na Dunaji { 28. 67. 3 37. 48.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji bo 17. decembra 1859.

Žitna cena

v Kranji 5. decembra 1859.

Vagán pšenice domače 5 fl. 40. — banaške 5 fl. 50. — reži 3 fl. 65. — ječmena — fl. — — ovsa 2 fl. 60. — prosa 3 fl. 60. — ajde 3 fl. 15. — koruze 4 fl. 60. — soršice — —

Žitna cena

v Ljubljani 10. decembra 1859.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 5 fl. 96. — banaške 5 fl. 96. — turšice 4 fl. 13. — soršice 4 fl. 16. — reži 3 fl. 53. — ječmena 3 fl. 16. — prosa 3 fl. 46. — ajde 3 fl. 30. — ovsa 2 fl. 30.

Kursi na Dunaji

10. decembra 1859

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.

5% obligacije od leta 1859
v novem dnar. po 100 g. g. 69.25
5% nar. posojilo od l. 1854 „ 79.20
5% metalike „ 73.10
4 1/2% „ „ 65.25
4 1/2% „ „ 58.—
4% „ „ 44.—
3% „ „ 36.—
2 1/2% „ „ 14.—
1% „ „

Obligacije zemlišn. odkupa. (po 100 gold.)

5% dolno - avstrijske g. 92.50
5% ogerske „ 73.50
5% horvaške in slavonske „ 72.—
5% krajske, štajarske, koroške, istrijske „ 86.—

Deržavni zajemi z lotrijami

Zajem od leta 1834 po 250 „ 360.—
„ „ „ 1834 petink. „ 360.—
„ „ „ 1839 „ 119.—
„ „ „ 1839 petink. „ 116.50
4% narodni od leta 1854 „ 115.—
Dohodkine oblig. iz Komo „ 17.25

Druge obligacije z lotrijami.

Kreditni lozi po g. 100 . g. 104.25
4 1/2% Terzaški lozi po 100 „ 124.—
5% Donavske parabrod-ske po g. 100 „ 104.—
Knez Esterhazy. po g. 40 „ 84.50
Knez Salmove po g. 40 „ 42.—
Knez Palfyove po g. 40 „ 38.—
Knez Claryove po g. 40 „ 36.25
Knez St. Genoisove po g. 40 „ 38.—
Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 23.—
Grof Waldsteinove po g. 20 „ 27.25
Grof Keglevičeve po g. 10 „ 15.50

Denarji.

Cesarske krone g. 17.—
Cesarski cekini „ 5.83
Napoleondori (20 frankov) „ —
Souvraindori „ 17.12
Ruski imperiali „ 10.15
Pruski Fridrikdori „ 10.60
Angleški souvraindori „ 12.45
Louisdori (nemški) „ 10.15
Srebro (azijo) „ 24.—